

Turistička zajednica
grada Rovinja-Rovigno
Ente per il turismo
della città di Rovinj-Rovigno

1953 — 2023

70

godina zajedno
stvaramo doživljaje
anni diamo vita
a nuove esperienze

ROVINJ • ROVIGNO

BERICHT VOOR MEDIA

Het Bureau voor toerisme van Rovinj-Rovigno viert op 18 mei 2023 het 70-jarig bestaan van Toeristische vereniging Rovinj. Voor die gelegenheid werpen we een blik op belangrijke momenten in de ontwikkeling van het toerisme sinds 1952 tot op heden.

De ontwikkeling van het toerisme in Rovinj zoals we het vandaag kennen begint namelijk al na de Tweede Wereldoorlog. Rovinj was prachtig, charmant en idyllisch, met prachtige eilanden, een schitterende omgeving en pittoreske architectuur. Toen al lag een prachtige toeristische carrière in het verschiet. Sinds die tijd ontwikkelde het zich richting het fenomeen van het Europese toerisme sinds de tweede helft van de 20ste eeuw.

De ontwikkeling van het commerciële toerisme begon in 1952 met de oprichting van het toeristische bedrijf „Jadran“ met zijn gelijknamige hotel met een capaciteit van 45 bedden en 7 horecagelegenheden. In die tijd arriveerden ook de eerste buitenlandse gasten. De toeristische capaciteiten werden het eerst ontwikkeld op de eilandjes Katarina en Crveni otok (nu het eiland St. Andrija). In eerste instantie was dat een vakantiekolonie voor pioniers en een syndicaal vakantieoord. Al twee jaar later werden er twee horecabedrijven opgericht met capaciteit bestemd voor commerciële gasten.

Op de Oprichtingsvergadering op 18 mei 1953 werd het kantoor van de Toeristische vereniging Rovinj opgericht in aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de toeristische verenigingen van Istrië, de Kroatische kuststreek en het berggebied Gorski Kotar. Als eerste voorzitter van de bestuursraad werd Vladimir Švagelj gekozen. De vereniging deed zaken vanuit de kantoorruimte onder de stadsklok op het hoofdplein van de stad. Nog hetzelfde jaar ondernam het Toeristisch kantoor actie voor de inrichting van de openbare parken in de gemeente, en vooral de oude stadskern om de schoonheid van de stad te benadrukken en het toerisme een duwtje in de rug te geven. Het dient benadrukt te worden dat het accent in die tijd voornamelijk lag op de infrastructurele werken, waterleidingen, het elektriciteitsnet. Er was namelijk gebrek aan water en de netspanning was destijds vrij zwak. Ook werden de wegen in de stad geasfalteerd. Het Toeristisch kantoor voorzag de gasten vanaf het begin ook van toeristische informatie, sloot de eerste internationale contracten in verband met de aanvoer van gasten, hielp particulieren om hun toeristische activiteiten te registreren en hun accommodatiecapaciteiten te categoriseren en vervolgens hun diensten te verkopen. *Het Toeristisch kantoor nam als eerste het initiatief om toeristenbelasting in te voeren. De gemeente Rovinj nam het besluit over toeristenbelasting in 1954 aan.*

De Volksraad van de gemeente Rovinj richtte in 1955 de eerste Commissie voor toerisme op. De taak van de Commissie was zorg te dragen en toezicht te houden op de besteding van de middelen uitkomstig uit de toeristenbelasting en afdrachten. Daarmee werd het toerisme bevorderd en werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van de infrastructuur en openbare voorzieningen en in promotieactiviteiten, georganiseerd door het Toeristisch kantoor.

Om de bevoegdheden van het Kantoor te vergroten en de toeristische activiteiten te bevorderen werd in 1956 een nieuwe Toeristische vereniging opgericht, waarvan het tot dan toe bestaande Toeristisch kantoor deel ging uitmaken. Als nieuwe voorzitter werd Milan Pauletić gekozen. De nieuwe vereniging zou de bedrijfsvoering van de tot dan toe bestaande vereniging verder moeten ontwikkelen en alle dienstverleners in het toerisme en de horeca in Rovinj moeten verbinden. Zo moest de toeristische ontwikkeling en de inrichting van de destinatie worden gestimuleerd. Er werd promotiemateriaal gedrukt, hulp verleend in de realisatie van de eerste toeristische investeringen en iets later werden ook evenementen op het gebied van cultuur, sport en entertainment georganiseerd.

Nog hetzelfde jaar werd door de *Volksraad van de gemeente Rovinj* het Fonds voor de verfraaiing van de plaats en de bevordering van toerisme opgericht. Het ging om activiteiten zoals het inrichten van badplaatsen en stranden, parken en wandelpromenades en de organisatie van evenementen. De propaganda- en administratiekosten van de Toeristische vereniging werden gefinancierd door inning van toeristenbelasting, diverse heffingen en wettelijk verplichte bijdragen van bedrijven.

Beslissend voor de toeristische ontwikkeling was de bouw van het waterleidingnet, het wegennet en andere infrastructuur. Daarom werd er van 1957 tot 1959 veel geïnvesteerd in het asfalteren van de toegangsweg Rovinj-Sošići en in de bouw van het waterleidingnetwerk.

In het toeristische seizoen 1957 beschikte Rovinj over 320 bedden. Met de modernisatie van de accommodatie kwamen ook de eerste tv-apparaten aan. De weg van Mirna tot Valdibora werd geasfalteerd, alsmede de wegen van Križ tot Trg na lokvi en van de fabriek Mirna tot aan het ziekenhuis.

In het jaar 1960 kwamen de horecabedrijven van Rovinj onder de hoede van toeristisch bedrijf „Jadran“, de voorganger van het huidige Maistra. Het kasteel van graaf Milewski op het eiland Katarina werd gerenoveerd, restaurant Školjka met groot dansterras werd gebouwd, talloze herbergen werden ingericht waaronder Viecia batana en het Volksrestaurant. En vakantiegemeenschap „Beograd“ opende op een grote weide op de plek waar vandaag hotel Eden staat, de eerste camping.

Met de jaren namen de investeringen in accommodatiecapaciteiten toe. In 1962 en 1963 werd het eerste hotel, Monte Mulini, met twee dependances gebouwd, gevolgd door het Internationale Jeugdcentrum Škaraba met dependance op het eiland Katarina. De totale capaciteit van Rovinj, inclusief van particulieren (privé accommodaties) bedroeg al 7.095 bedden/plaatsen. In 1963 werd de eerste Nacht van Rovinj georganiseerd, die later uitgroeide tot een ware traditie.

De investeringen liepen door in 1964, toen hotel Lone werd gebouwd, op de plaats waar het ook vandaag staat. In 1965 volgde de bouw van de toenmalige kroon van het toerisme in Rovinj – hotel Park. In 1965 werd ook het eerste Grisia-evenement met kunst op straat gehouden. Beide hotels kregen in 1967 een dependance en in de oude stadskern werd hotel Rovinj gebouwd.

De prijs van een volpension per persoon bedroeg in hotel Katarina in 1964 -3.600 dinar en de bijhorende toeristische belasting 120 dinar. Het duurste verblijf per persoon in een privé accommodatie bij particulieren was in het jaar 1965 1 US dollar en de goedkoopste was 0,5 dollar.

Op het Rode eiland (Crveni otok) werd in 1968 hotel Istra gebouwd en gingen toeristisch complex en naturistencamping „Valalta“ van start.

Hetzelfde jaar nam de gemeenteraad van Rovinj het Besluit betreffende de oprichting van een Toeristisch Fonds van de gemeente Rovinj aan. Uit dit Fonds zouden alle activiteiten uit het domein

van de Toeristische vereniging gefinancierd moeten worden, alsmede de stimuleringsprogramma's voor de toeristische ontwikkeling, de inrichting van de plaats en meer.

Vakantiegemeenschap Beograd verliet Zlatni rt (de Gouden Kaap) en verplaatste zich in 1969 naar de baai Valdaliso. Het jaar daarna namen de toeristische investeringen nog verder toe.

Op de plaats van de toenmalige camping werd in 1971 hotel Eden gebouwd. 1971 is ook het jaar van de bouw van vakantiecomplex Villas Rubin en camping Polari. Camping Porton Biondi werd ingericht en camping Valalta uitgebreid. Het resultaat van al deze activiteiten was dat de mijlpaal van 1 miljoen overnachtingen op deze bestemming werd bereikt, het jaar erna gevolgd door 1 miljoen overnachtingen van alleen al buitenlandse toeristen.

Het toeristisch complex Monsena werd gebouwd in het jaar 1975 en de complexen Valalta en Villas Rubin werden uitgebreid.

Het jaar 1978 is belangrijk voor de ontwikkeling van het toerisme in Rovinj omdat in dat jaar SOUR „Jadran“ werd gesticht, dat tot 1990 functioneerde als een complexe onderneming, samengesteld uit de staatsbedrijven „Jadran-turist“, „Jadran-komerc“ en „Jadran-produkt“. Door de transitie naar de markteconomie in het jaar 1993 werden deze bedrijven hergeregistreerd onder de naam „Jadran-turist“ – bedrijf voor horeca, toerisme, handel en productie d.d. Rovinj. In dat jaar werden er meer dan twee miljoen overnachtingen geboekt.

In het jaar 1982 begon een sterke investeringsgolf met de bouw van hotel Montauro, camping Veštar en uitgangscentrum Monvi. In 1984 werd ACI marina met 375 aanlegplaatsen gebouwd onder het hotel Park dat ook in 1985 grondig werd herbouwd. In hetzelfde jaar werd ook hotel Istra op Rood eiland gerenoveerd en werden er grote opslagplaatsen op Lamanova voor de behoeften van het bedrijf Jadran-komerc aangelegd.

Het toeristisch seizoen 1985 bleef ook in de herinnering dankzij de titel van Toeristenkampioen van Joegoslavië waarmee Rovinj voor de eerste keer in de geschiedenis werd bekroond. Het volgende jaar 1986 was ook onvergetelijk, omdat er toen een recordaantal overnachtingen werd geboekt van maar liefst drie miljoen. Dit record werd pas verbroken in 2015.

In de tussentijd werden de infrastructurele werken doorgezet. In 1987 werden het medisch centrum en de apotheek in Rovinj gebouwd en naturistencamping Valalta ondernam aanzienlijke investeringen in de uitbreiding van haar bestaande accommodatiecapaciteiten. Rovinj beschikte toen al over een capaciteit van 32.704 bedden.

In het jaar 1990 werd hotel Jadran herbouwd (vandaag Adriatic) en werden de infrastructurele werken voortgezet.

Met het begin van de oorlog in Kroatië het jaar erna kwam het toerisme tot stilstand. In dat jaar, 1991, werd Kroatië een zelfstandige en onafhankelijke staat.

In 1992 werd de Toeristische vereniging Rovinj ontbonden en de Turistička zajednica (Toeristische gemeenschap) van de gemeente Rovinj (28.05) als haar opvolger opgericht.

In de oorlogjaren probeerden wij ondanks de moeilijke situatie de activiteiten voor behoud van het toeristische seizoen door te zetten.

In het jaar 1994 werd als opvolger van de Toeristische gemeenschap van de gemeente Rovinj het Bureau voor toerisme van de stad Rovinj - Comunità turistica della città di Rovigno opgericht en

Rovinj werd in 1994 onderscheiden met de titel van de eerste toeristenkampioen in het zelfstandige Kroatië.

In 1996 werd door bouwbedrijf „Aldo Rismondo“ d.d. dat haar activiteiten op het gebied van Valdalisa uitoefende een nieuwe vennootschap opgericht - „Rovinj-Turist“ d.d. De bank Zagrebačka banka verwierf toen een meerderheidsbelang in „Jadran-turist“ d.d. Rovinj. Het beheer werd overgenomen door CHR (Croatian Hotels and Resorts), en in 1998 door „Sol Melia“ uit Spanje. Deze vennootschap heeft vervolgens het bedrijf „Hrvatski hoteli i ljetovališta d.o.o.“ opgericht.

Het nieuwe Reglement betreffende de minimale voorwaarden en categorisatie van horeca-objecten uit 1999 liet zien dat er een accommodatiecapaciteit van 30.287 bedden was. Nog hetzelfde jaar werden de accommodatie-objecten op het eiland Katarina van de vennootschap „Jadran-turist“ d.d. overgenomen door een Oostenrijks bedrijf, waarmee de nieuwe vennootschap „Alpina mare“ d.o.o. werd geformeerd.

In 2001 kreeg Tabaksfabriek Rovinj (TDR) via haar vennootschap „Adria resorts“, waarvan ze 100% eigenaar is, een meerderheidsbelang in „Jadran-turist“ d.d.. Deze vennootschap werd toen de hoofdeigenaar en dat was een groot keerpunt. In 2003 werd „Adris grupa“ d.d. gevormd en hetzelfde jaar werd een Masterplan voor de ontwikkeling van toerisme voor het cluster Rovinj, Bale en Kanfanar voor de periode van 2004 tot 2012 aangenomen.

„Adris grupa“ d.d. begon in 2004 met een grote investeringscyclus in toeristische objecten, op de eerste plaats met het herbouwen van hotel Park en nadat FKK Monsena (naturisme) werd ontbonden kwam ook dit complex aan de beurt voor renovatie om vervolgens op de markt gepresenteerd te worden onder een nieuwe naam: TN Amarin.

Door de fusie van de vennootschappen „Jadran-turist“ d.d., Rovinj en „Anita d.d.“, Vrsar werd „Maistra d.d.“ in 2005 als onderdeel van „Adris grupa“ d.d. opgericht dat het toeristische gedeelte van de bedrijfsvoering beheert.

In 2006 werden hotel Istra 4* op het eiland St. Andrija, hotel Eden 4*, AC Polari en AC Veštar herbouwd. De investeringen gingen ook richting de bouw van passagiersboot Rubinum en veerboot Šturago. In 2007 werden hotel Montauro en hotel Monte Mulini met dependances gesloopt. In plaats van deze twee hotels werd in 2009 het nieuwe hotel Monte Mulini 5* gebouwd zoals wij het vandaag kennen.

In 2007 werd de stichting Associazione Kuća o batani / Casa della batana opgericht en werd hetzelfde jaar het programma „Batana-boottocht met diner in spacio“ gestart. Dit Programma werd onderscheiden met de prijs Blauwe Bloem voor het meest attractieve toeristische product aan de Adria en de toeristische prijs de „Gouden Geit“.

In een actie van de Kroatische Kamer van Koophandel en de Kroatische nationale televisie: „Toeristische bloem – kwaliteit voor Kroatië“ werd de **Stad Rovinj-Rovigno uitgeroepen tot Toeristische kampioen van Kroatië voor het jaar 2008.**

Vanwege de harmonisatie met een nieuwe wet vond op 23-12-2009 de oprichtingsvergadering van het Bureau voor toerisme van de stad Rovinj plaats met als agendapunten het wijzigen van de Statuten en de naam in Bureau voor toerisme van de stad Rovinj-Rovigno – Comunità turistica della città di Rovinj-Rovigno.

In 2010 werd een Masterplan voor de ontwikkeling van toerisme in de stad Rovinj-Rovigno voor de periode van 2010 – 2020 aangenomen. Het bedrijf „Rovinjturist d.d.“ met haar objecten op het

gebied van Valdalisa fuseerde met de vennootschap „Maistra“ d.d. en er werd begonnen met de bouw van hotel Lone 5* dat opende in 2011.

De investeringscyclus in TN Amarin 4* werd in 2013 afgerond. Toen werd het buitenzwembadencomplex van de hotels Eden en Lone gebouwd, alsmede een nieuwe sporthal bij het gymnasium van Rovinj. In 2014 opende het strandcomplex Mulini beach en werd de rotonde op de toegangsweg naar de stad bij Turnina aangelegd. Hetzelfde jaar werd de spectaculaire Red Bull Air Race gehouden, dat in het kader van de actie – „Toeristische bloem – kwaliteit voor Kroatië“ werd uitgeroepen tot toeristische evenement van het jaar. En de **Stad Rovinj-Rovigno werd in 2014 nogmaals tot Toeristisch kampioen van Kroatië uitgeroepen!**

In 2015 werd uitgaanscentrum Monvi gesloopt en hotel Adriatic 4* met koffiehuis grondig verbouwd. In 2016 opende family hotel Amarin 4* haar deuren en ging het bedrijf „Valalta d.o.o.“ van start met de nieuwe camping Val Saline 4* (alleen textiel) geopend.

In 2017 werd hotel Park gesloopt en de bouw van een nieuw hotel gestart. De bouwactiviteiten aan een nieuwe ACI marina waren op dat moment ook al in volle gang. De campings Polari en Veštar werden uitgebreid met 250 nieuwe stacaravans, de kampeerpercelen werden opnieuw ingericht en er werden nieuwe faciliteiten gebouwd. „Valalta d.o.o.“ investeerde in een afvalwaterzuiveringssysteem, de uitbreiding van het aantal kampeerpercelen en de verbetering van de infrastructuur. Binnen de kliniek voor orthopedie en revalidatie dr. Martin Horvat werd het eerste medisch-therapeutische strand in het land aangelegd. In deze tijd werd ook het strand Val de Lesso ingericht. Het Ecomuseum Kuća o batani werd opgenomen in UNESCO-register van beste praktijken in de bescherming van werelds immaterieel erfgoed. En restaurant Monte kreeg als eerste in Kroatië een Michelin-ster.

2019 vormde het startpunt van het nieuwe Grand Park hotel Rovinj 5*, de nieuwe ACI marina „5 ankers“ en uitgaanscentrum Steel venue. Ondertussen werden de publieke investeringen in de stadsinfrastructuur voortgezet. Tijdens de Dagen van het Kroatische toerisme werd Rovinj uitgeroepen tot de meest succesvolle vakantiebestemming en **Toeristisch kampioen van Kroatië voor het jaar 2019.**

Na het pandemiejaar 2020 werd in 2021 de noordelijke gemeentelijke haven geopend met een capaciteit van 375 aanlegplaatsen.

In verband met de harmonisatie met de nieuwe Wet op toeristische bureaus en het bevorderen van het Kroatische toerisme werd er in 2020 een verkiezingsvergadering van het Bureau voor toerisme gehouden. Op de vergadering werd de naam veranderd in Bureau voor toerisme van de stad Rovinj-Rovigno/ Ente per il turismo della città di Rovinj-Rovigno.

Dit chronologisch overzicht van belangrijke gebeurtenissen in de toeristische ontwikkeling van Rovinj beëindigen we met het jaar 2022, toen een nieuw Plan ter ontwikkeling van toerisme op de bestemming Rovinj-Rovigno voor de periode van 2022 tot 2030 werd aangenomen. In 2022 werd ook het Bezoekerscentrum van natuurmonument Steengroeve Fantazija - Cava di Monfiorenzo geopend. En tijdens de Dagen van het Kroatische toerisme werd de stad Rovinj-Rovigno nog een keer uitgeroepen tot de meest succesvolle vakantiebestemming en **Toeristisch kampioen van Kroatië voor het jaar 2022.**

Dit wonderbaarlijke verhaal over de ontwikkeling van het toerisme in de afgelopen decennia en de transformatie van Rovinj tot een leidende toeristische bestemming van Kroatië zou niet mogelijk zijn

zonder de mensen die de ontwikkeling daarvan uitgedacht hebben, en de bewoners die van hun stad houden en trots op Rovinj zijn.

De rol van het Bureau voor toerisme veranderde met de jaren en vormt vandaag een belangrijke factor in het ontwerpen en promoveren van het toeristische product met een hoge toegevoegde waarde. Het Bureau voor toerisme dient vandaag als een toeristische moderator binnen het kader van publiek-private partnerschappen van toeristische bedrijven, de gemeente, particuliere verhuurders, horeca-ondernemers en alle andere deelnemers die direct betrokken zijn bij de ontwikkeling van het toeristische product van onze bestemming.

Het dient benadrukt te worden dat het eerste deel van deze Chronologische weergave van gebeurtenissen in de toeristische ontwikkeling van Rovinj is samengesteld op grond van de notities van wijlen professor Josip Folo, een nestor in het toerisme van Rovinj en zijn boek De geschiedenis van het toerisme in Rovinj uit het jaar 2002. De overige documentatie komt uit de archieven van het Bureau voor toerisme van de stad Rovinj-Rovigno.

De tentoonstelling bij deze gelegenheid is samengesteld met behulp van het Stadsarchief van de stad Pazin, het Stadsmuseum van Rovinj-Rovigno, Maistra d.d. en het Bureau voor toerisme van de stad Rovinj-Rovigno.